

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ОЦІНКИ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ В УКРАЇНІ IMPROVEMENT OF CREDIT RISK ASSESSMENT IN UKRAINE

УДК 336.77

Гаркуша Ю.О.

к.е.н., старший викладач кафедри банківської справи

Одеський національний економічний університет

Сполітак Є.Г.

студент

Одеський національний економічний університет

У статті розглянуто наукові підходи до визначення сутності поняття «кредитний ризик» та запропоноване власне визначення. Досліджено нормативну базу, яка регулює процес оцінки кредитного ризику при кредитуванні. Визначено причини та необхідність удосконалення діючого законодавства. Запропоновані рекомендації щодо удосконалення методики оцінки кредитного ризику в Україні.

Ключові слова: банк, кредитування, кредитний ризик, позичальник, кредитор.

В статье рассмотрены научные подходы к определению сущности понятия «кредитный риск» и предложено собственное определение. Исследовано нормативную базу, которая регулирует процесс оценки кредитного риска при кредитовании.

Определены причины и необходимость совершенствования действующего законодательства. Предложены рекомендации относительно усовершенствования методики оценки кредитного риска в Украине.

Ключевые слова: банк, кредитование, кредитный риск, заёмщик, кредитор.

In the article, there are considered scientific approaches to defining the essence of the concept of "credit risk" and offered own definition. Investigated the regulatory framework that governs the process of assessing credit risk in lending. The reasons and the need to improve current legislation are determined. Proposed the recommendations for improving the methodology for assessing credit risk in Ukraine.

Key words: bank lending, credit risk, borrower, lender.

Постановка проблеми. Кредитні операції – це найбільш прибуткові та одночасно ризикові види діяльності банку. Розглядаючи кредитний ризик у контексті банківської діяльності, необхідно відмітити, що підвищений рівень ризикованості кредитних операцій є причиною не тільки погіршення ліквідності банку і зменшення прибутку, а й невиконання банком своїх зобов'язань перед клієнтами, втрати коштів клієнтів.

На сьогодні кредитний ризик є значною проблемою у діяльності банків. Згідно з дослідженнями, проведеними виданням Forbes, 70% опитаних менеджерів провідних вітчизняних банківських установ найбільше турбувало питання проблемних активів, адже негативна економічна ситуація в країні спричинила зниження якості банківських кредитних портфелів [1].

Показовим є й те, що у зв'язку із високим рівнем проблемних кредитів міжнародне рейтингове агентство "Standard & Poor's" (S&P) віднесло банківський сектор України до групи «10» (група з найбільшими ризиками) [2].

Зазначені факти вказують на актуальність досліджень в напрямі удосконалення методики оцінки кредитного ризику при кредитуванні, зокрема, юридичних осіб.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні питання теорії, методики та нормативної регламентації оцінки кредитного ризику досліджувалися такими відомими іноземними та вітчизняними вченими: Е. Альтман, К. Бюлер, Н. Версаль, Х. Ван Грюнінг, Ж. Голодова, А. Єпіфанов, А. Ковальов, Г. Лисиченко, М. Савлук, В. Стельмах, О. Терещенко, В. Шелудько. Ґрунтовні дослідження щодо управління кредитним ризиком банку проводили такі вітчизняні науковці, як: В. Бобиль, О. Васюренко, О. Дзюблюк, О. Лаврушин, Л. Примостка. Дослідженням питання щодо оцінки кредитного ризику займалися: І. Бєлова, І. Білецька, О. Терещенко.

Однак, не дивлячись на значну кількість та спектр досліджень цього питання, на нашу думку, все ж таки потребують удосконалення питання щодо нормативної регламентації оцінки кредитоспроможності позичальника та ризиковості їх кредитування, з урахуванням вітчизняних тенденцій розвитку банківської системи.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження економічної категорії «кредитний ризик», а також оцінка нормативної бази, яка регулює процес оцінки кредитного ризику при кредитуванні в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Кредитування – це основний та найприбутковіший вид діяльності банку. Проте, рівень прибутку залежить від ризикованості операцій, найбільш прибуткові – операції з високим кредитним ризиком і навпаки. Тому основним завданням банків є балансування між рівнем дохідності та ризикованості проведених операцій. Досліджуючи питання удосконалення оцінки кредитного ризику в банках України, доцільно приділити увагу сутності поняття кредитного ризику.

Зокрема, А. Ковальов вважає, що кредитний ризик – це грошове (вартісне) чи невідповідне відхилення відкритої ризикової кредитної позиції від запланованої банком траєкторії [3]. Його можна охарактеризувати, як ймовірність відхилення від певної величини. Воно чітко визначає грошове вираження даного поняття, проте, не має чітко сформованого об'єкта кредитної операції.

Вітчизняний вчений В. Шелудько розкриває дане поняття, як ризик несплати позичальником основного боргу та процентів за ним [4]. На нашу думку, дане визначення розкриває наслідок, результат прояву кредитного ризику, а саме несплати позичальником боргу та відсотків, але не розкриває причин виникнення та його основну сутність.

А. Загородній пояснює ризик, як невиконання позичальником його зобов'язань щодо кредитора

[5]. Дане поняття розкриває сутність кредитного ризику односторонньо, трактуючи це, як лише невиконання зобов'язань за договором та не враховує вартісне вираження реалізації кредитного ризику та не вказує на об'єкт та суб'єкт кредитної операції

Згідно діючої Постанови Правління Національного банку України від 30.06. 2016 р. № 351 «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, кредитний ризик – розмір очікуваних втрат (збитків) за активом унаслідок дефолту боржника/контрагента [8].

Узагальнюючи проаналізовані підходи визначення кредитного ризику, на нашу думку, кредитний ризик – це ймовірність часткового або повного невиконання, оговорених між позичальником і банком та закріплених кредитним договором, зобов'язань, що спричиняє недоотримання банком очікуваних доходів або отримання збитків від проведення кредитної операції. Таке трактування поняття розкриває суб'єктів та об'єкт операції, вказує на ймовірність події (невиконання взятих зобов'язань) та розкриває наслідки для банку.

Сьогодні в світовій практиці не існує єдиної стандартизованої системи оцінки кредитного ризику. Банки використовують різноманітні підходи до аналізу кредитного ризику позичальника. Для розрахунку кредитного ризику в Україні НБУ зобов'язує банки використовувати конкретну економіметричну модель. Це можна пояснити тим, що багато українських банків не мають власної розробленої ефективної моделі оцінки кредитного ризику. Нормативним документом, який регулює даний процес, є Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями (Постанова Правління НБУ від 30.06.2016 № 351). До прийняття даної постанови порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями регламентувався Постановою Правління НБУ від 25.01.2012 р. № 23.

У Постанові Правління НБУ № 23, що визначала правила оцінки резервів за активними операціями, роль такої моделі не була настільки важливою. Категорія якості кредиту визначалася, як з урахуванням фінансового класу, що був визначений моделлю, так і якістю обслуговування кредиту. Внаслідок цього навіть компанія з поганою фінансовою звітністю з точки зору моделі, але яка ще не має простроченої заборгованості, розглядається, як відносно платоспроможна.

Також деякі положення Постанови № 23 допускали неоднозначне трактування, чим банки активно користувалися. Наприклад, вони могли за рахунок штучних платежів за відсотками тримати заявлену якість кредитів на досить високому рівні, а також активно кредитували пов'язаних осіб.

Недосконалість оцінки кредитного ризику на основі Положення НБУ № 23 наглядно демонструє результат проведеного стрес-тестування банківської системи НБУ в жовтні 2016 р. (рис. 1).

Проведене регулятором стрес-тестування банків показало, що заявлена банками якість активів абсолютно не відповідає дійсності.

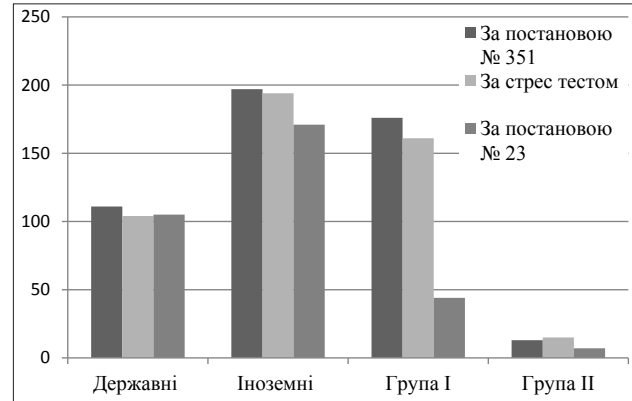

Рис. 1. Результат стрес-тестування банків в Україні у 2016 р. [6]

Проведена перевірка додатково засвідчила і так відому усім учасникам ринку істину, неодноразово заявлену авторитетними міжнародними рейтинговими компаніями, щодо значно заниженого рівня кредитного ризику, які показували комерційні банки. Загалом розрахунки, проведені НБУ, показали, що наявний кредитний ризик вказаних банків, розрахований відповідно до норм постанови № 351, склав біля 497 млрд грн, що практично на 5% більше, ніж розрахований кредитний ризик за стрес-тестуванням (474 млрд. грн.) (рис. 1). Тоді як розрахунок резерву та непокритий кредитний ризик за Постановою № 23 склав 325 млрд грн, що відповідно на 172 млрд грн та 149 млрд грн менше порівняно із розрахунком за Постановою № 351 та стрес-тестом [7].

В умовах реформування банківського сектору відбувається щільна співпраця регулятора з МВФ та імплементація в українське законодавство європейських стандартів банківського регулювання.

Враховуючи вищезазначені недоліки та з метою уникнення негативних явищ в майбутньому, НБУ було прийнято рішення змінити підходи банків до оцінки ними кредитного ризику. На зміну Положенню НБУ № 23 «Про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями», прийняте чотири роки тому, було розроблено та прийнято у життя Постанову № 351 «Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» від 30 червня 2016 року, яке розробляли у співпраці із банківською спільнотою з залученням експертів МВФ, Світового банку, міжнародної компанії Oliver Wyman, USAID [6].

Загалом даний нормативний документ цілком ґрунтується на принципах та рекомендаціях Базельського Комітету з банківського нагляду та враховують вимоги відповідних директивних документів Європейської Союзу цього напрямку. Це повною мірою стосується вимог щодо оцінки та моніторингу позичальників, включаючи необхідність розрахунку інтегрального показника їхнього фінансового стану з застосуванням логістичної розрахункової моделі [8].

Мета Положення – забезпечити повну та своєчасну оцінку банками величини кредитного ризику, що сприятиме коректного розрахунку їх капіталу і, в кінцевому підсумку, посилить фінансову стійкість банківського сектору.

Положенням № 351 запроваджена модель визначення кредитоспроможності позичальників, що реалізовує уніфікований підхід щодо формування інтегрального показника фінансового стану позичальника із застосуванням дискримінантних моделей для різних видів діяльності у розрізі специфіки формування фінансових показників суб'єктів підприємницької діяльності у різних системах бухгалтерського обліку та звітності. Базовий інтегральний показник фінансового стану позичальника – юридичної особи обчислюється в результаті зважування визначеної комбінації фінансових коефіцієнтів із застосуванням багатофакторної дискримінантної моделі за наступною формулою [7]:

$$Z = \beta_0 + \sum_{i=1}^n \beta_i x_i, \quad (1)$$

де: Z – інтегральний показник; x_i – показники, що визначаються на підставі фінансових коефіцієнтів, розрахованих за даними фінансової звітності боржника – юридичної особи, з урахуванням установлених НБУ діапазонів для кожного фінансового показника; β_i – коефіцієнти логістичної моделі, що визначаються з урахуванням вагомості показників; β_0 – вільний член логістичної моделі, значення якого актуалізується Національним банком. Величини x_i , β_0 , β_i щороку актуалізуються НБУ на підставі даних фінансової звітності боржників – юридичних осіб. Банк для актуалізації логістичної моделі подає до регулятора дані про класифікацію боржників – юридичних осіб, а також дані їх фінансової звітності, за формою та в строки, установлені НБУ.

Банк розраховує інтегральний показник з урахуванням особливостей щодо визначення моделі розрахунку інтегрального показника боржника – юридичної особи, виходячи з приналежності підприємства до великого, середнього або малого, виду його економічної діяльності (на основі розшифрування чистого доходу – ст. 2000 Форми № 2 «Звіт про фінансові результати» за КВЕД 2010) та класу боржника – юридичної особи згідно з вимогами НБУ.

На основі отриманого результату інтегрального показника, фінансовий стан юридичної особи класифікують за одним з 10 класів. НБУ регламентується значення PD [0; 1] для кожного класу.

Для розрахунку величини очікуваних збитків Положенням передбачено застосування формули, яка використовує три компоненти: ймовірність дефолту боржника (PD – ймовірність дефолту), рівень втрат у разі дефолту (LGD – втрати у разі дефолту) та борг по активу (EAD – ризик збитків у випадку дефолту).

Далі на основі параметрів кредиту визначається кредитний ризик за наступною формулою:

$$CR_{інд} = \max \{0; PD \times [EAD - (\sum_{i=1}^n (CV \cdot k_i) + RC)]\} \quad (2)$$

яка ґрунтується на такій формулі:

$$CR_{інд} = PD_{інд} \times LGD_{інд} \times EAD_{інд}, \quad (3)$$

де: $CR_{інд}$ – розмір кредитного ризику за активом на індивідуальній основі; $PD_{інд}$ – коефіцієнт імовірності дефолту боржника/контрагента за активом, визначений банком згідно з вимогами цього Положення;

$$LGD_{інд} = 1 - RR_{інд}, \quad (4)$$

де: $RR_{інд}$ – коефіцієнт, що відображає рівень повернення боргу за активом за рахунок реалізації забезпечення та інших надходжень,

$$RR_{інд} = (\sum_{i=1}^n (CV \cdot k_i) + RC) / EAD_{інд} \quad (5)$$

$EAD_{інд}$ – експозиція під ризиком за активом на дату оцінки; CV_i – вартість i -го виду забезпечення, що береться до розрахунку кредитного ризику (у разі наявності кількох видів забезпечення за одним активом). Якщо забезпечення немає або не відповідає переліку, критеріям та принципам прийнятності, визначеним у розділі X цього Положення, то до розрахунку береться значення CV , що дорівнює "0"; k_i – коефіцієнт ліквідності i -го виду забезпечення, що визначається банком згідно з додатком 6 до цього Положення. Банк на підставі сформуваного судження щодо обсягу витрат на реалізацію забезпечення застосовує нижче (менше) значення коефіцієнта ліквідності забезпечення; RC – інші надходження, зокрема, страхове відшкодування, фінансова порука, реалізація майна боржника/майнового поручителя, крім наданого в заставу. Розмір RC , що включається до розрахунку розміру кредитного ризику, визначається на підставі судження банку, але не може перевищувати п'яти відсотків від суми боргу, що не покрита вартістю забезпечення (з урахуванням коригування на коефіцієнт ліквідності) [9].

Положення надає право банкам використання власного професійного судження під час оцінки рівня ризику кредитної заборгованості. Традиційний алгоритм формування інтегральної оцінки щодо впливу додаткових факторів на ризик кредитної заборгованості позичальника передбачає розрахунок зваженої або простої суми з індивідуальних балів, встановлених для позичальника за

кожним з цих факторів відповідно до критеріїв, передбачених внутрішньою методикою оцінки кредитоспроможності.

Новим Положенням вводиться обов'язкове врахування ймовірності дефолту позичальника ще на стадії оцінки можливості видачі кредиту, а не визначення його класу за тим, наскільки він якісно і вчасно здійснював повернення кредитних ресурсів. А це означає, що резерви під кредитні операції формуватимуться ще до того, як станеться негативна подія, а не за фактом настання проблем у позичальника.

Також згідно з новими правилами, якщо за кредитом була здійснена реструктуризація (продовження, зміна умов сплати, зниження процентної ставки), то він автоматично вважається дефолтним, що зобов'язує формувати під нього резерви у всій сумі. Якщо ж кредит не погашається більше 60 днів, він також вважається проблемним, так само як і кредити, ставка за якими нижча, ніж ставка залучених банком ресурсів.

З'явилася можливість оцінки кредитного ризику позичальника на основі характеристик групи компаній, з якою позичальник пов'язаний відносинами контролю або загальним економічним ризиком. Сьогодні кредитний ризик оцінюється виключно на індивідуальній основі для кожної компанії-позичальника. Фінансовий стан групи компаній може як поліпшити, так і погіршити оцінку кредитного ризику компанії-позичальника банку.

Особливим питанням є питання застави, вимоги до якої стали суворішими: зокрема, знизився перелік застави, яку комерційний банк може враховувати під час розрахунку кредитного ризику.

Висновки з проведеного дослідження.

Отже, можна виділити ряд позитивних моментів у зміні законодавства щодо кредитних ризиків банків. Проте, детальне вивчення нового положення показало, що воно також не є ідеальним та потребує подальшого удосконалення.

По-перше, особливістю методик українських банків є орієнтація, як правило, на проведення ретроспективного аналізу фінансово-господарської діяльності позичальника, при цьому пильна увага приділяється показникам періоду, який вже минув. Розглянуті методики вітчизняних банків не розраховують такий важливий показник, як очікуваний грошовий потік, який дає можливість оцінити майбутню платоспроможність позичальника [9].

Одним один зі способів вирішення даного питання є визначення майбутнього грошового потоку шляхом зіставлення виручки від реалізації товарів та послуг із розміром кредиторської заборгованості, це дасть змогу визначити величину майбутніх грошових надходжень, а відношення середнього темпу росту грошового потоку з розмірами зобов'язань дасть змогу знайти темп зростання грошового потоку. У кінцевому результаті можемо

визначити розмір кредитного навантаження, прийнятого підприємством, з врахуванням його грошового потоку.

Також слід відмітити особливість приведення форми звітності до річного виміру. Це обумовлено тим, що Форма № 1 «Баланс» – складається з моментних показників, тобто на певну дату. У той час, як Форма № 2, «Звіт про фінансові результати», відображає накопичений результат за певний проміжок часу. Виникає необхідність приведення форми № 2 до річного виміру. В Положенні № 351 це відбувається з використанням формули:

$$I_t^r = \frac{4}{K} \quad (6)$$

де: K – порядковий номер останнього звітного кварталу.

На нашу думку, необхідно було би проводити до річного виміру методом річної ковзної суми. Це дало б можливість враховувати сезонність діяльності підприємства та найбільш точно відобразило б його діяльності за весь рік.

По-друге, показники звітності, яка складається на визначену дату, є моментними і не відображають повністю процесів, які відбуваються за період між датами складання звітності. Так, високе або низьке значення коефіцієнта абсолютної ліквідності може бути випадковістю, пов'язаною з надходженням або вибуттям значної суми коштів з поточного рахунку клієнта на визначену дату.

По-третє. Наступним недоліком можна віднести відсутність окремої моделі для оцінки фінансових компаній лізингових, страхових. Так як вони мають свою особливість функціонування та структуру балансу. Тому оцінка їх фінансового стану, використовуючи модель для оцінки компаній реального сектору, на нашу думку, є неприйнятним. Також для фінансових компаній необхідно визначити вид економічної діяльності не лише за розшифруванням чистого доходу (р. 2000), необхідно враховувати також дані р. 2010 та р. 2012.

Також слід було б розробити диференційну сітку показника PD для кожної моделі. Це дало б змогу більш точного визначення ймовірності дефолту, так як він не завжди однаковий для підприємств різних сфер діяльності.

Додаткові складності у визначенні кредитного ризику виникають у зв'язку з існуванням таких чинників, які виміряти й оцінити у цифрах неможливо. Це стосується, перш за все, морального обличчя і репутації позичальника.

Отже, отримати єдину, синтетичну, формалізовану оцінку кредитного ризику позичальника найпростішим шляхом узагальнення цифрових та нецифрових даних неможливо. Для отримання обґрунтованої оцінки кредитоспроможності, крім інформації у цифрових величинах, потрібно одержати суб'єктивну оцінку кваліфікованих аналітиків. Отже, кожен банк повинен створювати свою

методику оцінки кредитного ризику з урахуванням кваліфікації власних кредитних аналітиків. Підхід до оцінки кредитного ризику потенційних клієнтів має бути системним і комплексним, враховувати їх загальну характеристику, результати аналізу фінансового стану та ефективність заходів (проектів), що кредитуються. Саме від даного процесу значно залежить якість майбутніх активних операцій та доля проблемних кредитів у кредитному портфелі банку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Офіційний сайт журналу Forbes [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forbes.net.ua/ua/magazine/forbes/1409877-rejting-zhittezdattosti-ukrayinskihbankiv-2016>.
2. Офіційний сайт рейтингового агентства «Standard & Poor's» [Електронний ресурс]. – Режим доступу https://www.standardandpoors.com/en_US/web/guest/home.
3. Ковальов А. Кредитний ризик-менеджмент [Текст]: монографія / А. Ковальов. – К.: Сузір'я, 2010. – 406 с.
4. Фінансовий ринок [Текст]: підручник / В. Шелудько. – К.: Знання, 2008. – 535 с.
5. Загородній А. Ринок фінансових послуг: Термінологічний словник [Текст]: словник / А. Загородній, Г. Вознюк. – Л.: Бескид Біт, 2009. – 544 с.
6. Звіт про фінансову стійкість [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=40819104>.
7. Офіційна сторінка проекту «Ведення бізнесу» Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.doingbusiness.org/reports/global-reports/doing-business-2017>.
8. Постанова Правління Національного банку України від 30 червня 2016 року № 351 «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=8804895.
9. Сирчин О.Л. Сучасні особливості визначення рівня кредитного ризику юридичних осіб // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць; за ред.: М.І. Зверякова (голов. ред.) та ін. (ISSN 2313-4569). – Одеса: Одеський національний економічний університет. – 2017. – № 1(62). – С. 187-194.

REFERENCES:

1. Ofitsiyni sait zhurnalu Forbes [Forbes]. Available at: <http://forbes.net.ua/ua/magazine/forbes/1409877-rejting-zhittezdattosti-ukrayinskihbankiv-2016> (accessed 3 November 2017).
2. Ofitsiyni sait reitynhovoho ahentstva «Standard & Poors» [Standard & Poors]. Available at: https://www.standardandpoors.com/en_US/web/guest/home (accessed 17 November 2017).
3. Kovalov A. (2010) Kredytnyi ryzyk-menedzhment [Credit Risk Management]. K.: Suziria. – 406 s. (in Ukrainian).
4. Sheludko (2008) Finansovyi rynek [Financial market]. K.: Znannia. – 535 s. (in Ukrainian).
5. Zahorodnii A. (2009) Rynek finansovykh posluh: Terminolohichnyi slovnyk [Financial Services Market: Terminology Dictionary]. L: Beskyd Bit. – 544 s.
6. Zvit pro finansovu stiikest [Financial Stability Report]. Available at: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=40819104> (accessed 15 November 2017).
7. Ofitsiina storinka proektu «Vedennia biznesu» Svitovoho banku [World Bank]. Available at: <http://www.doing-business.org/reports/global-reports/doing-business-2017> (accessed 11 November 2017).
8. Postanova Pravlinnia Natsionalnogo banku Ukrainy vid 30 chervnia 2016 roku № 351 «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro vyznachennia bankamy Ukrainy rozmiru kredytnoho ryzyku za aktyvnymy bankivskymy operatsiyamy» [Resolution of the National Bank of Ukraine № 351]. Available at: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=8804895 (accessed 02 November 2017).
9. Syrchn O.L. (2017) Suchasni osoblyvosti vyznachennia rivnia kredytnoho ryzyku yurydychnykh osib [Modern features of determining the level of credit risk of legal entities] // Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen: zb. nauk. prats; za red.: M. I. Zvieriakova (holov. red.) ta in. (ISSN 2313-4569). – Odesa: Odeskyi natsionalnyi ekonomichnyi universytet. – № 1(62). – S. 187-194.

Harkusha J.O. Candidate of Economic Sciences
Senior Instructor at Department of Banking
Odessa National Economic University**Spolidak E.H.**Student
Odessa National Economic University

IMPROVEMENT OF CREDIT RISK ASSESSMENT IN UKRAINE

The dynamic processes of development of modern market environment result in the substantial strengthening of competitive activity in internal and external markets, that, in the same queue, predetermines the origin of new and modifications of existent factors, which influence the organization and efficiency of realization of banking activity. It is appropriately accompanied with the actualization of the problem of increase in efficiency of management of banking activity risks. Considering credit risk in the context of banking activities, it should be noted that a high level of riskiness of credit operations is the cause of not only deterioration of the bank's liquidity, reduction of income, as well as bank's failure to fulfil obligations to clients, loss of clients' money.

Therefore, in the article, the features of credit risk management in Ukraine are investigated. The essence of concept "credit risk" is studied and the most complete and exact determination is developed. A regulatory framework, which regulates the process of credit risk assessment at crediting, is analysed. Basic failings and necessity to improve current legislation are determined, namely, some provisions of Resolution № 23 assumed ambiguous interpretation, what banks used actively; the category of credit quality was determined considering the quality of credit servicing, as a result, problem companies, which did not yet have outstanding debt, are examined as relatively solvent; implementation in the Ukrainian legislation of the European standards of bank regulation.

The process of assessment of individual credit risk is analysed by a new methodology, regulated by the Resolution of NBU № 351, but advantages of new Regulation are identified: obligatory consideration of the probability of default of the borrower still at the stage of assessing the possibility of issuing a credit; the Regulation gives banks the right to use their own professional judgments when assessing the level of credit debt risk.

Recommendations in relation to the improvement of the method of credit risk assessment in Ukraine are proposed and the done conclusions will be instrumental in forming a perfect mechanism of credit risk assessment, which will reduce the risk of credit operations, will promote liquidity and profitability of the banking system of Ukraine.